

Phalaenopsis mariae

Alkuperä

Phalaenopsis mariae kasvaa luontaisesti Borneolla ja Filippiineillä, mistä sen löysi 1800-luvun jälkipuoliskolla englantilainen kasvienkerääjä **Frederick Burbidge**. Lajin tieteellinen kuvaus julkaistiin vuonna 1883, jolloin se sai nimen löytäjän vaimon **Marian** mukaan.

Pienehköihin perhosorkideoihin kuuluva *Phalaenopsis mariae* on kotiseuduillaan varjoisten puunrunkojen ja oksistojen päällyskasvi. Se viihtyy melko vähässä valossa, 100–1000 metrin korkeudella merenpinnan tasosta seuduilla, missä päivisin on lämpöä noin 27 asteen verran. Yölämpötila on useita asteita matalampi.

Kuvaus

Monien muiden sukunsa luonnonlajien tavoin *Phalaenopsis mariae* on kasvutavaltaan hennompi kuin tavalliset tuntemamme perhosorkidearisteyvät. Lehdet kasvavat kuitenkin noin 35 cm pituisiksi, ne ovat 7–10 cm leveät, ja niissä on pieni, terävä kärki. Rennot ja ohuet kukintovarret ovat yleensä korkeintaan lehtien pituiset, harvemmin pidemmät, ja niitä voi ilmaantua useita samanaikaisesti.

Kukat ovat läpimitaltaan 4–5 cm kokoiset ja miedosti tuoksuvat. Pohjaväriältään vahamaiset terälehdet ovat kermanvalkoiset, mutta lähes kokonaan poikittaisten, purppuran- tai ruosteinpunaisten läiskien peitossa. Tyvestä terälehdet ovat ruusunpunaiset, samoin kuin huuli, jonka keskiosassa on vaaleita haivenia. Sinne tänne kaartuviin kukintovarsiin saattaa puhjeta iloinen kukkarunsaus mihin vuodenaikaan tahansa, tavallisimmin keväällä. Kukintovarret säilyvät vihreinä vuosia kukkiakseen myöhemmin uudestaan.

Kasvatus

Kuvatessaan *Phalaenopsis mariaen* kukkaa orkideatutkija **Eric Christenson** vertaa sen hohtavaa kauneutta lasimaalaukseen ja pahoittelee, että laji on melko harvinainen kasvatuksessa, vaikka sen ei pitäisi olla erityisen haasteellinen.

Ostin oman kasvini **Hans Christian-senilta** joitakin vuosia sitten. Se oli istutettu GreenMixiin, mutta luonani kasvi sai tavanomaisen kasvualustan kaarna-hiili-rahkasammalseoksesta. Toissa vuonna kevättalvella *Phalaenopsis mariae* palkitsi odotukseni: se kasvatti kolme kukintovartta, joihin puhkesi useita kukkia maalisi- ja toukokuun välisenä aikana. Olin laittanut sen talveksi lämpömatolle, josta ajattin katkaisea virran yöksi. Olosuhteiden muuttuminen – päivälämpötilan nousu – oli ilmeinen kukintaa rohkaiseva tekijä. Tällä hetkellä kasvi on totuttelemassa jälleen uuteen alustaan: istutin sen kesällä vesiviljelysoraan. Se saa mietoa lannoitusta joka kastelulla, ja lämpömatto on jälleen taikonut esiin nappuja.

Myös **Elina Somervuori** kasvattaa *Phalaenopsis mariaeta* lämpömatolla, joka on talvisin päällä klo 8–17. Kasvualusta koostuu peukalonpään kokoisista kaarnanpalasista, hiilestä ja perliitistä sekä kevytsorasta. Hän kastelee kerran viikossa aamulla kasvualustan märäksi, niin että aluslautanen täyttyy vedellä. Aluslautasen hän tyhjentää samana päivänä illansuussa. Valona on Floraset-valaisin. Lämpötila vaihtelee vuorokaudessa 3–4 astetta, eli yöllä on 19 ja päivällä enintään 23 astetta. Kasvi kukki edellisen kerran syksyllä 2009. Tänä keväänä on uusi nappu ilmaantunut samaan kukintovarteeseen.

Teksti Tuula Hulkkonen
Kuvat Matti Hulkkonen ja Elina Somervuori

LÄHTEET

- Christenson, Eric A. 2001: *Phalaenopsis*. A Monograph. Timber Press, Inc. Oregon, USA
- La Croix, Isobyl 2008: *The New Encyclopedia of Orchids*. Timber Press, Inc. Oregon, USA / London, UK
- Pentinsaari, Oili 2007: Perhosorkideoiden luonnonlajeja. Orkidealehti 5–6/2007. Suomen orkideayhdistys ry
- www.orchidspecies.com (luettu 30.03.2011)

